

FOTO: TATIANA SAVENKOVA

Rusland

'Fatsoenlijk ondernemingsbestuur betek

Hoe is het om als Nederlandse RA in het buitenland te werken? Welke positie hebben accountants? Zijn er opmerkelijke verschillen met Nederland? In de derde aflevering van een serie: Rusland.

ADRIE BOXMEER

Een heilig geloof in de mogelijkheden die het land een beginnende RA had te bieden, dreef Tonny Willem Dekker in 1998 naar Rusland. "Ik heb in 1996 mijn postdoctorale RA-opleiding afgerond. Twee jaar eerder was ik bij Arthur Andersen begonnen. Omdat daar werd gestimuleerd dat je een tijdje in een ander land ging werken, gaf ik mij op voor Rusland. Voordat ik het goed en wel besepte zat ik in dat land. Ik was van plan om hier twee jaar te blijven, het werden er uiteindelijk drieënhalve. Daarna vertrok ik naar Slowakije. Via dat land wilde ik uiteindelijk misschien weer in het westen terugkeren. Maar het liep anders. Want het werken in Slowakije viel tegen. En in Rusland vroeg men of ik terug wilde komen. Dat heb ik mei 2002 inderdaad gedaan. Dat was nog steeds voor Andersen. Na de ondergang van Andersen werd dat Ernst & Young. Ik leid nu de afdeling Business Risk Services die we kort geleden zijn

begonnen. Ik startte hiermee als eenling, inmiddels heb ik zeven mensen aangenomen. En dit jaar zullen we zeker verder groeien."

Marktleider

Ernst & Young is het grootste accountantskantoor van Rusland, alhoewel het verschil in omvang met PricewaterhouseCoopers miniem is. Dekker: "Daarna volgt KPMG, daarna een hele tijd niets en dan Deloitte. Wij zijn marktleider wat betreft de begeleiding van ondernemingen naar de beurs. We controleren veertien van de 35 topbedrijven die Rusland volgens opgave van de Financial Times kent. Het zijn grote Russische ondernemingen die inmiddels ook een beursnotering in New York hebben." Bij Ernst & Young in Rusland werken zo'n 1.500 mensen. Daarvan zijn er 1.200 in Moskou actief. Sint Petersburg is met 120 employés de op een na grootste vestiging.

FOTO: FOTOSTOCK

Corruptie

Is Rusland, vanwege de zich in sneltreinvaart ontwikkelende economie, voor RA's het land van de onbegrensde mogelijkheden? Of het land dat zich, onder meer vanwege de corruptie, het beste als 'het Wilde Oosten' laat omschrijven?

Het oordeel van Tonny Dekker is genuanceerd. "Is Nederland niet een tijdje geleden gekenmerkt als fraudeland? Ik wilde per se naar Rusland omdat het een land is met een economie in opbouw. Het is fascinerend om daar als RA bij betrokken te zijn. Wat betreft de corruptie kun je de situatie hier het beste vergelijken met die aan het begin van de vorige eeuw in Chicago. Dat was inderdaad de tijd van Al Capone. Maar op een bepaald moment zag je in Chicago dat zich respectabele bedrijven ontwikkelden. Dat gebeurt nu ook in Rusland. Ooit hadden de oligarchen zo'n tachtig procent van de economie in handen. Dat ging lang niet altijd gepaard met legale praktijken. Maar zonder de oligarchen had de economie niet zo'n groei doorgemaakt. Poetin heeft nu heel duidelijk gesteld dat hij grove misdragingen niet meer zal tolereren. Rusland krijgt nu een stabiele economie, dat hoeft overigens niet per se naar westers model te zijn. Wel zal het betekenen dat steeds meer westerse bedrijven hier gaan investeren. En dat leidt weer tot meer werk voor ons."

ent hier iets anders dan in West-Europa'

Dekker werkt zowel in Moskou als in Sint Petersburg. In Moskou is hij een van de tien buitenlanders, in Sint Petersburg zelfs de enige. In de laatste stad woont hij ook. "Een werkelijk prachtige stad, met een centrum dat grotendeels uit paleizen bestaat. Ik woon daar in het hartje van de stad, aan een gracht. Geweldig."

Habbekrats

Rusland kent naast de aanwezigheid van de big four ook een groot aantal lokale accountantskantoren, die voornamelijk in het midden- en kleinbedrijf werkzaam zijn. "Ik heb van mijn Russische collega's begrepen dat de kwaliteit van die kantoren vroeger ronduit slecht was. Een lokale accountant zette weliswaar voor een habbekrats zijn handtekening, maar daar deed hij ook heel weinig voor. Dat is nu aan het veranderen. Ze moeten ook wel. Want vanaf 2005 moeten alle aan de Russische

beurs genoteerde ondernemingen IAS toepassen. Althans, dat is het streven van Alexey Kudrin, de minister van Financiën. Of het in de praktijk ook zal gebeuren? Ik heb mijn twijfels of die datum haalbaar zal zijn."

Auto met chauffeur

Door de oriëntatie op westerse regelgeving verandert ook de aard van de werkzaamheden van accountants. Dekker: "Vroeger was men hier nogal georiënteerd op de fiscale wetgeving. Dat verandert nu. Het werk van de RA gaat steeds meer lijken op wat zijn collega's in het Westen doen." Wat nog wel een fors verschil is met Nederland, is de wijze waarop Tonny Dekker zich door Sint Petersburg en Moskou vervoert. "In een auto met privé-chauffeur. Dat lijkt uitzonderlijk, maar heel veel mensen hebben hier een auto met chauffeur. Dat is in Rusland niet voorbehouden aan voorzitters van de raad van bestuur."

Geen overbodige luxe

Tonny Dekker houdt zich met zijn afdeling Business Risk Services onder meer bezig met advisering op het gebied van corporate governance. "Op papier is het vaak goed geregeld. Rusland kent al jaren z'n eigen Tabaksblad. Uit een vergelijking van verschillende landen blijkt dat hier goede regelgeving ten aanzien van corporate governance bestaat. Let wel: op papier. In de praktijk moet er nog heel veel worden gedaan. Laat ik het zo uitdrukken: het begrip fatsoenlijk ondernemingsbestuur heeft hier een andere betekenis dan in West-Europa. Niet voor niets hanteren wij bij elke onderneming die ons wil inschakelen een strikte acceptatieprocedure, waarbij we de potentiële opdrachtgever tegen het licht houden. Dat is in Rusland geen overbodige luxe." ■